

Masarykova základní škola a Mateřská škola Debř, Mladá Boleslav, Bakovská 7,  
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

## "Dobrodružství stromových skřítků"



*Výrobky vytvořily děti a učitelky MŠ Debř*

ŠVP zpracovaly: Romana Sedlářová DiS., Bc. Helena Kůtková

Platnost od: 1.10.2022

Projednán na pedagogické poradě: 26. 9. 2022

## Obsah ŠVP

1. Identifikační údaje Mateřské školy	3
2. Charakteristika školy	4
3. Podmínky a organizace vzdělávání	5
3.1. Věcné podmínky .....	5
3.2. Životospráva.....	5
3.3. Pobyt venku.....	5
3.4. Odpočinek a spánek .....	6
3.5. Personální podmínky.....	6
3.6. Řízení mateřské školy .....	6
3.7. Spoluúčast rodičů .....	6
3.8. Psychosociální podmínky .....	7
3.9. Organizační chod školy.....	7
3.10. Školní a doplňkové akce a aktivity .....	8
3.11. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.....	8
3.11.1. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	9
3.12. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let .....	9
3.13. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání .....	9
3.13.1. Distanční vzdělávání	9
4. Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
4.1. Charakteristika integrovaných bloků .....	11
4.1.1. V dobrém jsme se sešli, aneb vítejte u stromových skřítků	11
4.1.2. Podzim čaruje, skřítek se raduje	14
4.1.3. Skřítkové rozsvěcují lucerničky	17
4.1.4. Příroda je mocná paní, skřítkové ji ochraňují	21
4.1.5. Skřítkové se rádi mají, života si užívají	25
5. Evaluační systém	28
5.1. Nástroje hodnocení: .....	28
6. Zdroje:	29
7. Příloha - Motivační příběh	30

# 1. Identifikační údaje Mateřské školy

Masarykova základní škola a Mateřská škola Debř, Mladá Boleslav, Bakovská 7, příspěvková organizace

Sídlo: Josefodolská 85, Mladá Boleslav, PSČ 293 01

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 75034085

Kontakty:

Telefon: 601 590 574

E-mail: [msdebr@seznam.cz](mailto:msdebr@seznam.cz)

<http://www.skoladebr.cz/>

ředitel školy:

Mgr. Jakub Černý

Mobil: 724 760659

E-mail: [jakub.cerny@skoladebr.cz](mailto:jakub.cerny@skoladebr.cz)

Kapacita: 44 dětí

Zřizovatel: Statutární město Mladá Boleslav, Komenského nám. 61, Mladá Boleslav, PSČ 293 49

## 2. Charakteristika školy

Budova dvoutřídní mateřské školy s celodenním provozem je umístěna v příměstské části Debř v blízkosti autobusové zastávky. K mateřské škole patří přilehlá zahrada se vzrostlými stromy a herními prvky s dostatečně členitým terénem pro volný pohyb dětí.

Budova nynější mateřské školy byla postavena kolem roku 1850 a byla využívána jako hostinec zvaný „Na Špici“. Od roku 1959 zde začala fungovat mateřská škola, která do té doby sídlila ve škole v Debři. Mateřská škola byla od 2.4. 1996 zařazena do sítě mateřských škol, od 1.1.2009 se stala samostatně právním subjektem a od 1.8.2014 byla sloučena s Masarykovou základní školou Debř.

Budova je jednopatrová se sklepními a půdními prostory, které se využívají k ukládání věcí a pomůcek pro mateřskou školu.

Při vstupu hlavními dveřmi se v přízemí nachází chodba s elektrorozvodnou skříní, šatna personálu, přes kterou se přechází k zadním dveřím pro vstup na zahradu. Dále šatna dětí, třída s hernou, umývárna s WC, prací místnost s myčkou na nádobí a kancelář.

V meziposchodí je šatna dětí, umývárna s WC a sprchovým koutem.

V prvním patře je třída s hernou a místnost pro přípravu jídla.

Kapacita školy je 44 dětí s heterogenním uspořádáním ve věku z pravidla od tří do šesti let.

## 3. Podmínky a organizace vzdělávání

### 3.1. Věcné podmínky

Mateřská škola je součástí příspěvkové organizace. Provoz je hrazen příspěvkem zřizovatele. Rodiče hradí úplatu za předškolní vzdělávání stanovenou směrnicí školy.

Budova naší mateřské školy je neúčelová, ale dobře přizpůsobená potřebám mateřské školy. Děti i rodiče se v budově dobře orientují. Prostory jsou vhodně využity a vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Nábytek je umístěn podle možností, neboť mateřská škola je vytápěna plynovým kotlem. Děti mají hračky umístěné tak, aby byly na dosah ať při výběru, tak při úklidu hraček. Ve školce máme dostatek nástěnek, kde si rodiče mohou prohlédnout práce svých dětí, dozvědět se aktuální informace a seznámit se se Školním vzdělávacím programem (dále ŠVP).

Estetický vzhled a výzdoba tříd a šaten je zajišťován učitelkami a dětmi s využitím dětských výtvorů tak, aby byly přístupné rodičům a jiným návštěvníkům školy.

Součástí budovy je školní zahrada, která je kvalitně vybavena pro hrací a pohybové aktivity dětí a je celoročně využívána. Všechny vnitřní a vnější prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

### 3.2. Životospráva

Stravování dětí zajišťuje školní jídelna, která se nachází v budově Masarykovy základní školy Debř. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava podle zásad zdravé výživy a příslušných předpisů. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Děti mají ve třídě stále k dispozici dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Nenutíme děti do jídla, řídíme se zásadou: „Ochutnej a rozhodni se“.

Děti si při jídle osvojují hygienické a sebeobslužné návyky a kulturu stolování. Snažíme se, aby stolování vnímaly jako společenský akt.

### 3.3. Pobyty venku

S dětmi se snažíme být co nejvíce venku. Před pobytem venku se děti snaží samostatně se obléknout podle počasí. Starší děti jsou vedeny k pomoci mladším dětem.

Pobyty venku, ať už na zahradě nebo při procházkách, je pohybu vyhrazen. Díky velké možnosti volného pohybu děti spontánně podporují svůj tělesný vývoj, koordinaci pohybů, smysl pro rovnováhu, učí se reálně odhadnout své možnosti, věřit si.

Položení mateřské školy blízko lesa, řeky a luk nabízí velké možnosti k poznávacím vycházkám. Jednou týdně navštěvujeme vybraný prostor s členitým terénem, kde děti mají možnost pohybových i tvořivých aktivit.

### 3.4. Odpočinek a spánek

V denním režimu je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti, které zůstávají v MŠ do odpoledních hodin, se po obědě převlékají na židličky do pyžama a odcházejí na připravené matrace. Před odpočinkem si děti čistí zuby.

Ukládání dětí probíhá každý den stejným způsobem, provází jej rituál, který dětem i učitelům pomáhá přejít z aktivního činění k odpočinku. Součástí tohoto rituálu je zpěv, hra na kantelu a četba či poslech pohádky. Po určitém čase učitelka nabídne dětem, které nemají potřebu spánku, klidové činnosti. Ostatním dětem je dán dostatek času, aby se vyspaly a odpočinuly si.

### 3.5. Personální podmínky

Provoz mateřské školy zajišťují 4 kvalifikované pedagogické pracovnice. Pedagogové se snaží pracovat, jednat a chovat se profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly a se zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Za úplný základ pozitivního prostředí ve školce považujeme respektující a vlídné vztahy mezi učiteli a dalším personálem, respektující a vlídný vztah personálu k dětem a k rodičům.

Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla dětem při všech jejich činnostech zajištěna optimální péče a bezpečnost.

O čistotu prostředí a přípravu jídla pečuje školnice, uklízečka, a pomocná kuchařka v jedné osobě. O stravování se nám starají paní kuchařky z Masarykovy základní školy v Debři. Jídlo nám dováží pan školník.

Rodiče i pedagogové mohou využít služeb školní psycholožky.

### 3.6. Řízení mateřské školy

Hlavním řídicím pracovníkem je ředitel školy. V mateřské škole je zřízena funkce zástupce ředitele, která zajišťuje operativní řízení pedagogického i provozního režimu v mateřské škole.

Povinnosti, pravomoci a úkoly jednotlivých zaměstnanců školy jsou dány ředitelem školy pracovními náplněmi, kompetencemi a závěry z porad. Školním vzdělávacím programem jsou stanovena pravidla evaluace a sebehodnocení.

Předávání informací není zajištěno pouze pracovními poradami, ale především dobrými vztahy mezi zaměstnanci a každodenní vzájemnou komunikací.

Vedoucí mateřské školy vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje pracovníky do řízení školy, respektuje jejich názor a podporuje vzájemnou spolupráci. Učitelky mají prostor pro jejich vlastní tvůrčí přístup a jsou jim vytvořeny podmínky pro jejich další vzdělávání.

### 3.7. Spoluúčast rodičů

Snažíme se, aby ve vztazích mezi námi a rodiči panovala důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Rodiče se mají možnost podílet na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů a podílet se na plánování vzdělávacího programu mateřské školy.

Pro rodiče pořádáme besídky s ukázkami výchovně vzdělávací práce a další společné aktivity jako je hrabání listů a opékání buřtů, Svatomartinský lampiónový průvod, vánoční spirála se zpíváním koled, loučení s předškoláky aj.

Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis. Pedagogové pravidelně informují rodiče o vzdělávání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji dítěte. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Pedagogové jednají s rodiči ohleduplně, taktně, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost.

### 3.8. Psychosociální podmínky

Filozofie mateřské školy vychází z motta:

"Dítě v úctě přijmout, v lásce vychovat, ve svobodě propustit".

*(Rudolf Steiner)*

Dětství je ten správný čas na navazování prvních vztahů v širším společenství, poznávání sebe sama a hledání orientace ve světě. Klíčovým prvkem zdárného prožití této životní etapy je vztah. Vztah založený na láskyplném přijetí, poskytující jistotu, důvěru a bezpečí, tedy uspokojující základní duševní potřeby dítěte.

Naším cílem je harmonický rozvoj dítěte předškolního věku s důrazem na oblast citovou a morální. Chceme rozvíjet osobnost samostatného, zdravě sebevědomého, tvůrčího jedince cestou přirozené výchovy. Veškerá činnost je vedena vědomím, že dítě musí mít možnost spoluprožívat a spoluvytvářet život v MŠ a jejím blízkém okolí.

Nově přichozím dětem umožňujeme, aby se postupně adaptovaly na nové prostředí. Po dohodě s rodiči zvolíme individuální podmínky pro vstup do kolektivu, zejména časový úsek každodenního zvykacího období. Již při přijímání žádostí k předškolnímu vzdělávání a prostřednictvím seznamovacího klubu pro děti a rodiče, kteří mají zájem navštěvovat mateřskou školu, mají rodiče možnost nahlédnout do prostor školy a získat základní povědomí o průběhu dne v naší mateřské škole a blíže se seznámit s pedagogickým sborem.

Mezi dětmi a dospělými je vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

### 3.9. Organizační chod školy

Provoz školy začíná v 6:30 hod., končí v 16:30 hod. Děti se scházejí do 8:00 hod. a odcházejí buď po obědě mezi 12:15 - 12:30 hod., nebo odpoledne mezi 14:30 - 16:30 hod. Režim dne je flexibilní, plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí. Děti mají možnost hrát si a pracovat ve skupinách, podle zájmu a záměru a dobře motivující přípravy učitelky. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizovaných činností, pracovaly svým tempem, uplatňovaly své schopnosti a možnosti.

V režimu dne dodržujeme čas jídla a pobytu venku. Řízené a volné aktivity se prolínají během celého dne – volné spontánní hry s hry, motivované skupinové hry na náměty, řízené hry s pravidly, tvořivé hry a pracovní výtvarné činnosti, tělovýchovná cvičení, hudební chvilky, jazyková cvičení, zábavná cvičení intelektu, pozorování přírody, individuální práce s dětmi, příprava na školu, grafomotorika, literární činnosti, aj.

## **Denní rozvrh MŠ**

Příchod dětí do MŠ: od 6.30 do 8.00hod. nebo výjimečně po domluvě s učitelkou i později.

06:30 - 08:15 hod.	spontánní hry, individuální, výtvarné a pracovní činnosti
08:15 - 08:45 hod.	ranní kruh, cvičení, pohybové hry, řízené činnosti
08:45 - 09:00 hod.	hygiena, přesnídávka
09:00 - 09:30 hod.	řízené výchovné činnosti, hygieny
09:30 - 11:30 hod.	pobyt venku
11:30 - 11:45 hod	hygiena, čtení, vyprávění a dramatizace pohádek
11:45 - 12:15 hod.	hygiena, oběd, odchod dětí po obědě
12:15 - 14:15 hod.	hygiena, odpočinek, četba pohádek, klidové činnosti
14:15 - 14:30 hod.	hygiena, svačina
14:30 - 16:30 hod.	odpolední hry, příchod rodičů a rozcházení domů

*\* Doba řízených činností se přizpůsobuje koncentraci, pozornosti a zájmu dětí.*

*\* Spontánní hra a řízené činnosti pedagogem se vzájemně prolínají a stanovení pevných časů není vždy možné.*

### **3.10. Školní a doplňkové akce a aktivity**

Spolupráce s Masarykovou základní školou v Debři - využití tělocvičny, keramické dílny a bazénu. Motivované výpravy, půldenní tematické výlety. Plavecký kurz v boleslavském bazénu. Kultura v Mladé Boleslavi - Dům kultury, Muzeum Škoda, Dům dětí a mládeže, Ekocentrum, boleslavské muzeum. Návštěva strážníků městské policie s přednáškami o bezpečném chování. Divadelní představení a poučné přednášky v naší školce. Akce na naší školní zahradě – Svatomartinská slavnost, Vánoční spirála, Pálení čarodějnic, Den dětí, Zahradní slavnost – vystoupení dětí, slavnostní rozloučení s předškoláky, opékání na ohni, spaní ve školceaj.

### **3.11. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných**

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami (nemocné, sociokulturně znevýhodněné, s postižením, nadané) mají doporučení školského poradenského zařízení, na jehož základě je realizováno podpůrné opatření. Mateřská škola spolupracuje s odborníky a rodiči a vytváří vhodné podmínky například těmito způsoby:

- Kvalifikací pedagogických pracovníků
- Zajištěním podpůrných opatření (individuální vzdělávací plán, speciální pomůcky, snížení počtu dětí ve třídě).
- Zřízením funkce asistenta pedagoga
- Spoluprací s odborníky z oblastí nadání dětí



### 3.11.1. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí mají podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka, a to již od samotného nástupu do mateřské školy. Učitel uzpůsobuje didaktické postupy a cíleně podporuje dítě v osvojování českého jazyka. Cílem takové přípravy je zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

### 3.12. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro zajištění podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let má MŠ zavedena opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, materiálních a personálních podmínek. Viz příslušné kapitoly ŠVP PV.

### 3.13. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání

Pro děti, které dosáhnou 5 let věku do začátku daného školního roku je předškolní vzdělávání povinné. Zákonní zástupci mají povinnost dítě k předškolnímu vzdělávání přihlásit, mají také možnost využít formu individuálního vzdělávání, v takovém případě musí o tento způsob vzdělávání požádat.

#### 3.13.1. Distanční vzdělávání

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení karantény není možná osobní přítomnost dětí, pro které je vzdělávání povinné, poskytuje škola těmto dětem vzdělávání distančním způsobem. Rodiče dětí s povinnou předškolní docházkou jsou povinni nabídku distanční výuky využívat.

## 4. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Vzdělávací program vychází z cílů a oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a má název:

### "Dobrodružství stromových skřítků"

Program je uspořádán do 5 integrovaných bloků, které jsou odvozeny z přirozených období roku, ročních období a přírodních i společenských situací.

Integrované bloky představují v jistém smyslu stavební kameny, na nichž pedagogové postupně vytvářejí třídní vzdělávací program (dále TVP) s tematickými okruhy, které na sebe navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého. Integrované bloky dané ŠVP jsou ve TVP konkretizovány do tematických celků a rozpracovány učitelkami na jednotlivých třídách, kde získají určitou strukturu a konkrétní náplň s ohledem na zařazení všech pěti vzdělávacích oblastí daných RVP PV. Učitelkám je ponechán prostor pro tvořivou a kreativní práci, při které vychází z přirozeného vývoje dítěte, ve spojení s charakteristickými činnostmi, tradicemi, zvyky, oslavami a svátky. Nezbytnou součástí naší práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

Jsme zde, abychom umožnily dětem vzdělanostní základ, který bude dítěti otvírat cestu k celoživotnímu rozvoji, učení a odpovědnému vztahu k životnímu prostředí. Naším záměrem je vytvoření hlubokého vztahu k přírodě a vědomí sounáležitosti, které vyústí k respektujícím a ochranným postojům k Zemi.

Formy a metody práce:

V naší školce nevyznáváme soutěživost. Spíše *podporujeme vztahy založené na spolupráci, respektu a úctě*. Dítě se jim *učí nápodobou*. Proto je bezpodmínečně nutné, aby šly v tomto učitelky dětem příkladem a takové vztahy pěstovaly mezi sebou, dětmi i rodiči. Také některé řízené činnosti koncipujeme záměrně tak, aby byly děti „nuceny“ domluvit se a nacházet společná východiska.

*Ke každému dítěti přistupujeme individuálně*, s respektem a ohledem k jeho osobnosti, potřebám, schopnostem a omezením s vědomím toho, že dítě v sobě nese vlohy své budoucnosti. Při vlastním plánování i realizaci vzdělávání uplatňujeme vlastní tvořivost, posílujeme dětskou zvědavost, upřednostňujeme prožitkové učení a zájmové činnosti.

V naší školce máme třídy věkově smíšené. Vytváříme tak prostor, který děti podněcuje ke *spontánnímu sociálnímu učení*. Přirozeně zde vznikají situace pro střetávání názorů a potřeb jednotlivých dětí. Starší děti se mohou uplatnit při pomoci mladším, mladší děti se zase od svých větších kamarádů mohou hodně naučit. Učení založené na principu přirozené nápodoby samozřejmě klade nároky i na učitele. Ten má dítěti poskytovat vzory nejen chování ale i postoje, které jsou k nápodobě vhodné. Dítě totiž zvnitřňuje i duševní gesta vychovávajícího člověka – přijímá naše postoje a soudy a ztotožňuje se s nimi.

V průběhu dne *využíváme spontánní i řízené aktivity*. Činnosti na sebe navazují, jsou propojeny jednotícím tématem, je v nich prostor pro cílené (plánované) i nezáměrné (spontánní) učení. Účast na řízených činnostech je dobrovolná. Děti k činnosti motivujeme, povzbuzujeme, ale nenutíme.

Citově na děti působí také *hudební aktivity*, která je též jedním z pilířů našeho výchovného programu. Živá hudba je v dnešní době často opomíjenou, proto o to více důležitou součástí lidského života. Z aktivně provozované hudby lze po celý život čerpat energii a mimo jiné harmonizuje duševní i fyzický život.

Zdůrazňujeme také *péči o zvířátka*. Ve třídách máme pakobylky a šneky, které pozorujeme a staráme se o ně. Na školní zahradě máme kotec s morčaty, o která nám pomáhají pečovat rodiče (nosí krmení), děti a celý kolektiv MŠ. Při pobytu na zahradě morčátka pouštíme do ohrádky na trávu a děti si je můžou i pochovat. V zimě myslíme na ptáčky, kterým nosíme krmení do krmítka a díky tomu můžeme pozorovat různé druhy přezimujících ptáků.

Další prioritou je pro nás osobní zkušenost dítěte s *pracovními činnostmi*, díky nimž dítě dostává hlubší vztah a úctu k lidské práci a zájem o své okolí. K tomu využíváme především školní zahradu, o kterou s dětmi pečujeme. Hrabeme si samy opadané listy ze stromů (společná akce s rodiči), staráme se o naše květinové, zeleninové a bylinkové záhony a další práce, které zahrada obnáší.

V roce 2013 jsme se zaregistrovaly do sítě mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu s názvem Mrkvička. Registrace nám přináší odborné publikace, metodické pomůcky a semináře zaměřené na ekologickou výchovu. Samozřejmostí je také třídění odpadu.

Názvy integrovaných bloků:

- V dobrém jsme se sešli, aneb vítejte u stromových skřítků.

- Podzim čaruje, skřítek se raduje.
- Skřítkové rozsvěcují lucerničky.
- Příroda je mocná paní, skřítkové ji ochraňují.
- Skřítkové se rádi mají, života si užívají.

#### 4.1. Charakteristika integrovaných bloků

##### 4.1.1. V dobrém jsme se sešli, aneb vítejte u stromových skřítků

###### Navrhovaná témata:

- Kdo všechno přišel do školky
- Babí léto
- Místo kde žiji

###### Záměr:

Integrovaný blok je zaměřen na seznamování s prostředím mateřské školy, navazování kontaktů mezi dětmi i dospělými. Uvědomění si vlastní identity, kdo jsem já, kde žiji, moje rodina. Vytváření kladných vztahů ke své osobě, získání sebedůvěry a zdravého sebevědomí. Seznámení se základními pravidly chování, umění se prosadit i přizpůsobit skupině. Vytváření povědomí o stejných právech všech dětí. Získávání poznatků o místě kde žiji.

###### Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových dovedností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Uvědomění si vlastního těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- Získávání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- seznamování se světem lidí a kultury v místě, v němž dítě žije
- seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu
- posílení přirozených poznávacích citů
- vytváření pozitivního vztahu k MŠ a k domovu
- posilování prosociálního chování ve vztahu k rodině
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě – sebevědomí, sebedůvěra, citová samostatnost
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- vytváření citlivého a ohleduplného vztahu ke svému okolí
- seznamování se světem lidí a kultury v místě, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o sounáležitosti s lidmi v rodině, ve městě

###### Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, poskoky...), nelokomoční (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry atp.)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- vyprávění toho co dítě zažilo nebo zhlédlo
- cvičení organizačních dovedností
- námětové hry a činnosti
- cvičení organizačních dovedností
- výlety do okolí, získávání praktické orientace v obci
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, respektování druhých
- hry a situace, v nichž se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry na téma rodiny, přátelství, činnosti vyvolávající veselí, pohodu a spokojenost
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti a kamarádským vztahům
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- spoluvytváření přiměřeného množství smysluplných a jasných pravidel soužití ve třídě
- smysluplné činnosti připívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pěstitelské a chovatelské činnosti
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek
- seznamování s personálem MŠ, s jejími prostory
- seznamování s novými kamarády, společná tvorba pravidel soužití ve třídě
- poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije, rodina, její členové a funkce
- hry a situace, v nichž se děti učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- individuální i skupinové rozhovory, sluchové a rytmické hry, samostatný slovní projev na dané téma, hry se slovy
- hry zaměřené na užívání gest a mimiky, spontánní hry
- seznamování se s věcmi a jejich praktickým využitím, šetrné zacházení s hračkami
- pracovní a sebeobslužné činnosti, prevence úrazů
- konstruktivní, smyslové a psychomotorické hry, grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- přímé pozorování, pojmenovávání, určování vlastností
- zasvěcování do časových pojmů a vztahů
- porozumění pravidlům a jejich respektování
- hry zaměřené na poznávání, rozlišování a osvojování různých společenských rolí
- péče o okolí MŠ
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

### Očekávané výstupy

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Koordinovat pohyby těla, sladit pohyb s rytmem.

- Ovládat koordinaci ruky a oka.
- Zvládat sebeobsluhu, samostatně jíst, používat příbor a kapesník.
- Doprovázet pohyb zpěvem (při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech).
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí.
- Znat a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici.
- Chovat se obezřetně při setkání s cizími osobami.
- Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno.
- Znat většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu.
- Dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu.
- Dorozumět se verbálně i nonverbálně.
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si změn v okolí.
- Správně reagovat na světelné a akustické signály.
- Rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus.
- Záměrně se soustředit a udržet pozornost.
- Umět dokončit hru i rozdělanou činnost.
- Uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím.
- Zapamatovat si krátký text.
- Pamatovat si postupy řešení.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech.
- Rozlišovat jednoduché obrazné symboly a značky, rozumět jejich významu a funkci.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně.
- Soustředit se na činnost a její dokončení.
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co dítě cítí.
- Snažit se ovládat své chování.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky.
- Přijímat pobyt v MŠ jako běžnou součást života.
- Uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití.
- Navazovat kontakty s dospělým, spolupracovat s ním a respektovat ho, komunikovat s ním vhodným způsobem.
- -Přirozeně komunikovat s ostatními dětmi.
- Spolupracovat s dětmi při různých činnostech, umět být partnerem.
- Uvědomovat si, že každý je jiný a všichni mají stejná práva.
- Respektovat potřeby ostatních.
- Adaptovat se na život ve škole.
- Chápat, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti ostatních členů společenství.
- Dodržovat dohodnutá pravidla i pravidla společenského chování.
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí a zvládat běžné činnosti a požadavky.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, kulturním i technickém prostředí.
- Vědět o dění v různém prostředí v rozsahu praktických zkušeností a ukázek z okolí dítěte.
- Mít poznatky o svém městě (vesnici) a prostředí, ve kterém dítě žije, znát místní zvyky a tradice.
- Pomáhat pečovat o okolní prostředí.

## 4.1.2. Podzim čaruje, skřítek se raduje

### Navrhovaná témata:

- Sklízíme plody podzimu
- Michaelská slavnost
- Když padá listí
- Svatomartinské posvícení

### Záměr:

Záměrem tohoto integrovaného bloku je poznávání přírody na podzim, charakteristické činnosti na poli, na zahradě, v lese, sběr přírodnin a tvoření s nimi. Osvojování si jednoduchých poznatků o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách. Pozorování změn počasí na podzim, co dělají zvířata a ptáci, jak se k nim máme chovat. Osvojování si poznatků o těle a zdraví.

### Dílčí vzdělávací cíle:

- Uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pozorovacích schopností
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí psaní a čtení, i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání
- rozvoj kooperativních dovedností – spolupráce
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí – ve třídě, škole
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se změnám vnějšího prostředí
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s přírodou
- osvojení si elementárních poznatků a dovedností pro navazování vztahů mezi dětmi a dospělými
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance)

### Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti, dechová cvičení, relaxace
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- společné rozhovory, diskuse, individuální i skupinové rozhovory
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování zpráv a vzkazů

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, dotek, chuť, vůně, zvuk)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudebně pohybové, dramatické (podněcující tvořivost a nápaditost dítěte)
- kooperativní činnosti ve dvojicích i ve skupinách, činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společná setkávání, sdílení, naslouchání druhým
- příprava a realizace společných oslav, zábav a slavností, cvičení organizačních dovedností
- přirozené i sprostředkované poznávání blízkého okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (živá a neživá příroda, rostliny, přírodní děje, živočišné krajiny, počasí roční období)
- práce s obrazovým materiálem, literaturou, využití encyklopedií a jiných médií
- pozorování blízkého okolí a sledování proměn v přírodě
- osvojení si poznatků o péči člověka o přírodu, šetrný a ohleduplný vztah k přírodě
- vytváření povědomí o podzimních pracovních činnostech na zahrádce a na poli
- poznávání volně žijících zvířat, jejich způsob života
- pohybové činnosti, procvičování orientace v prostoru
- otázky a odpovědi, diskuse, objevování
- praktické činnosti s přírodninami i umělými látkami a materiály
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- společné a skupinové aktivity, výtvarné projekty, tvořivé činnosti
- hry se slovy, slovní hádanky poznávání a rozlišování zvuků, vyprávění prožitého, recitace, zpěv
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zajišťující spokojenost, veselí a pohodu
- rozvíjení postřehu, vnímání, zrakové a sluchové paměti
- zachycování skutečnosti ze svého okolí a vyjadřování své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- experimentování a objevování souvislostí, zkoumání vlastností
- činnosti umožňující dětem prožití úspěchu

### Očekávané výstupy

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci v různém prostředí.
- Zvládnout koordinovaný pohyb a překonávání nižších překážek v různém přírodním prostředí.
- Pohybovat se dynamicky, být pohybově aktivní po delší dobu.
- Samostatně se oblékat, postarat se o své osobní věci.
- Vědět, jak se vyhnout nebezpečí, být opatrný a obezřetný.
- Pohybovat se bezpečně ve skupině dětí.
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat.
- Porozumět slyšenému.
- Chápat jednoduché hádanky.
- Používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, popsat situaci.
- Vyjádřit svoje pocity a prožitky.

- Záměrně si všímat, postřehovat detaily.
- Rozlišovat sluchem různé zvuky.
- Odhalovat podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky zvířat a ročních období.
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci.
- Záměrně si zapamatovat a vybavit si příjemné i nepříjemné pocity, viděné a slyšené.
- Zapamatovat si různé zvuky zvířat a událostí (tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka ap.)
- Spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí.
- Vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy.
- Tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při výtvarných a pracovních činnostech.
- Experimentovat s různými materiály, poznávat a využívat jejich možnosti.
- Zaměřit se na to, co je z hlediska poznávání důležité.
- Chápat elementární časové pojmy.
- Orientovat se v časových údajích v rámci dne, uvědomovat si plynutí v čase.
- Chápat jednoduché souvislosti, nacházet společné a rozdílné znaky, porovnávat.
- Projevovat zájem o nové věci, zkoušet, dotazovat se při nepochopení, záměrně se učit.
- Odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás.
- Obracet se na dospělého s žádostí o pomoc či radu.
- Vyhledávat partnera pro hru, umět se domluvit a rozvíjet hru.
- Spoluvytvářet prostředí pohody.
- Respektovat rozdílné schopnosti jednotlivců.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími hračkami, pomůckami, knížkami a věcmi.
- Být schopné přistoupit na jiný názor, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik.
- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít poznatky z různých oblastí života a poznání, poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech i technice.
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí, proměny komentovat a přizpůsobovat se jim.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.
- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, pečovat o okolní životní prostředí, být citlivý k přírodě.



### 4.1.3. Skřítkové rozsvěcují lucerničky

#### Navrhovaná témata:

- Není čert jako čert
- Vánoční těšení
- Tři králové
- Brzy budu školákem
- Zima a zimní radovánky
- Masopust
- Kam se ptáčku kam schováš
- Kniha je můj kamarád
- Moje tělo - zdraví

#### Záměr:

Integrovaný blok je zaměřen na prožívání adventního období a s ním souvisejících českých tradic a zvyků. Poznávání a pozorování zimního období a jeho charakteristických znaků - prožívání zimních radovánek a sportů. Vytváření návyků zdravého životního stylu, příprava k zápisu do školy, práce lidí kolem nás, masopust - karneval, získávání pozitivního vztahu ke knihám.

#### Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (výslovnosti, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení některých dovedností, které předcházejí psaní a čtení
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj kultivovaného projevu
- rozvoj fantazie, tvořivosti a zručnosti při přípravách vánočních oslav
- rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení

#### Vzdělávací nabídka:

- lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti, míčové hry, hry s náčiním
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, praktické používání
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, slovní hádanky, vokální činnosti
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv, vyprávění, samostatný projev
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry různého zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (spontánní a námětové hry, taneční, dramatické, výtvarné, imaginativní)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých variant řešení
- činnosti vyžadující samostatné vystupování a rozhodování, obhajování názorů
- činnosti zaměřené na poznávání různých lidských vlastností, rozlišování dobra a zla, čím se lidé liší, v čem jsou si podobní
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, ochota rozdělit se
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo MŠ
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty (dobro a zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, seznamování se světem práce, manipulace s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky po okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěva divadla, obchodů, pro dítě zajímavých budov)
- experimentování, pokusy, cvičení různých forem paměti
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání, poznání svých možností
- poznávání sebe sama, cvičení v projevování citů
- seznamování s číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.), praktická aplikace
- vytváření pojmů a osvojování poznatků, otázky a odpovědi, práce s knihou, práce s médií, s obrazovým materiálem
- pohybové činnosti, procvičování orientace v prostoru, relaxace
- cvičení orientace v prostoru i v rovině, pravolevá orientace, logika
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, výtvarné
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- prohlížení a „čtení“ knih, práce s encyklopedií

### Očekávané výstupy

- Zachovávat správné držení těla.
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb či polohu dle vzoru.
- Pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus.
- Správně držet tužku dvěma prsty s třetím podloženým.
- Napodobovat různé obrazce, geometrické tvary, písmena.

- Udržovat pořádek kolem sebe, ve svých věcech.
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, udržet rovnováhu na jedné noze.
- Upřednostňovat užívání pravé či levé ruky.
- Správně zacházet s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem a hudbou.
- Pojmenovat části těla a některé orgány.
- Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem, sportem.
- Mít poznatky o těle, jeho růstu a jeho základních proměnách.
- Poznat a najít slova, která se rýmuji, slova protikladná (antonyma), podobného významu (synonyma) a slova stejně znějící (homonyma).
- Analýza a syntéza slov, rozlišování dlouhých a krátkých slabik.
- Rozlišovat krátké a dlouhé samohlásky.
- Pracovat se slovy, rozlišit hlásku na počátku a konci slov, rozložit slovo na slabiky a opět složit (analýza a syntéza slov).
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité.
- Určovat barvy, tvary, kvality a jiné vlastnosti a specifické znaky objektů.
- Bezchybně a pohotově reagovat na signály.
- Rozpoznat odlišnosti v detailech, doplnit chybějící část, projít labyrintem.
- Záměrně si zapamatovat a vybavit informace.
- Soustředit se na činnost, záměrně udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech.
- Uplatňovat postřeh a rychlost.
- Spontánně vyprávět zážitky.
- Vyprávět příběh dle obrázků, dokončit ho dle fantazie, improvizovat a hledat další možná řešení příběhu.
- Rozpoznat některé grafické znaky a napodobit je, sledovat očima zleva doprava.
- Orientovat se v rovině, vyhledat první a poslední objekt, vést čáru.
- Rozlišovat a používat základní prostorové pojmy, orientovat se v prostoru dle slovních instrukcí.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy a elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat.
- Mít povědomí o běžných informačních a komunikačních technologiích a možnostech jejich využití při řešení problémů.
- Porovnávat a uspořádávat předměty dle instrukcí.
- Řešit labyrinty, rébusy a hádanky.
- Poznat a pojmenovat geometrické tvary čtverec, kruh, trojúhelník a obdélník.
- Projevovat zájem o knihy, naučit se pracovat s encyklopedií.
- Rozlišovat vpravo a vlevo na vlastním těle.
- Pochopit význam piktogramu.
- Objevovat význam umění a estetiky. Orientovat se v prostoru i v rovině.
- Orientovat se v číselné řadě 1 - 10, vyjmenovat ji, porovnat, chápat číslo jako počet prvků.
- Postupovat a učit se dle pokynů.
- Samostatně se rozhodovat, spolupracovat, umět požádat o radu.
- Projevovat zájem o poznávání písmen a číslic.
- Odlišit hru od systematické povinnosti.
- Podílet se na organizaci her a činností.

- Rozhodovat o svých činnostech, uplatňovat svá přání, přijímat role ve hře.
- Reagovat přiměřeně na dané situace.
- Přijímat ocenění i neúspěch, umět se s tím vyrovnat, učit se hodnotit sebe i druhé.
- Přizpůsobit se společenství i změnám, projevovat zájem o spolupráci, plánovat.
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, těšit se z příjemných kulturních a uměleckých zážitků, z přírodních krás.
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a dokončit ji.
- Aktivně komunikovat s druhými dětmi, chápat respektovat jejich názory, vyjednávat.
- Využívat neverbální komunikaci.
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný a že osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Chovat se citlivě k lidem, kteří to potřebují (mladším, slabším, handicapovaným).
- Porozumět běžným projevům emocí a nálad.
- Umět obhájit svoje potřeby, postoje či přání.
- Rozlišovat při oslovování vhodnost tykání a vykání.
- Pojmenovat povahové vlastnosti.
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, lhostejnost, agresivita.
- Navazovat vztahy s dětmi ve skupině, projevovat ohleduplnost a zdvořilost, rozvíjet přátelství.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.
- Aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy.
- Seznamovat se s místními zvyky a tradicemi, přijmout tradici oslav.
- Orientovat se bezpečně ve svém životě a jeho prostředí.
- Mít povědomí o širším prostředí a jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek z okolí dítěte.
- Rozumět běžným okolnostem a dějům, s nimiž se dítě běžně setkává.
- Chápat základní pravidla chování v různém prostředí, dbát na svou bezpečnost a zdraví v různých situacích, znát, co je škodlivé a nebezpečné.

#### 4.1.4. Příroda je mocná paní, skřítkové ji ochraňují

##### Navrhovaná témata:

- Vítáme jaro a Velikonoce
- Zvířátka na statku
- Naše planeta má svátek
- Slet čarodějnic a čarodějů
- Moje zlatá maminka
- Moje tělo – zdraví

##### Záměr:

Východiskem pro tento celek jsou změny v přírodě v souvislosti s blížícím se jarem azmapování základní charakteristiky jarního ročního období. Poznávání jarní přírody, květin, experimentování s klíčením semen, seznamování s kvetoucí zahradou a kvetoucími stromy, keři. Velikonoce a tradice. Získání znalostí o domácích zvířatech a jejich mláďatech, ptácích na jaře, hmyzu, seznamování se s naší planetou Zemí a posilování kladných citových vztahů krodině.

##### Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace oka a ruky apod.), ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem, podpora zájmu o učení
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly ve vztahu k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztahu s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- pochopení, že změny působené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s přírodou, s lidmi, společností, planetou Zemí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se změnám vnějšího prostředí
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně a přizpůsobovat se aktivně společenskému prostředí, zvládat jeho změny

## Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty nástroji, pomůckami; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, rozhovory, slovní hádanky
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů, souvislosti s denním řádem, logické posloupnosti příběhů, událostí
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhými
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, hudebních skladeb a písní, divadelní scénky, sledování dramatizace)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů, (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- péče o životní prostředí, pěstitelské činnosti
- pracovní činnosti zaměřené na péči o blízké okolí, školní zahradu a okolí MŠ
- pozorování změn v přírodě - probouzení přírody
- prožívání radosti z krás jarní přírody
- manipulační činnosti, konstruktivní a grafické činnosti
- osvojování elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcí
- námětové hry a činnosti
- hry podporující tvořivost a fantazii
- rozvoj schopnosti sebeovládání, kultivace mravního a estetického vnímání
- získávání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat svou situaci
- komunikační aktivity, sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy, společenské hry
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě dětí
- přímé pozorování, zkoumání vlastního těla, zjišťování a vyjadřování vlastních pocitů
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí, prevence úrazů
- hry a aktivity na téma dopravy, bezpečné chování v dopravních situacích

## Očekávané výstupy

- Pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více).
- Kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů.
- Zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji.
- Zvládat výtvarné a pracovní činnosti s různými pomůckami a materiály.
- Pracovat se stavebnicemi a skládkami.
- Chovat se obezřetně při setkání s cizími osobami, vědět, že se může bránit projevům násilí.
- Postarat se o své osobní věci.
- Vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat).
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách.
- Vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu.
- Dorozumět se verbálně i neverbálně (např. použít gesta, udržet oční kontakt).
- Poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité.
- Rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus.
- Určovat barvy, tvary, kvality a jiné vlastnosti a specifické znaky objektů.
- Bezchybně a pohotově reagovat na signály.
- Postupovat a učit se dle pokynů.
- Zapamatovat si a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (vyprávět zážitky z výletu).
- Experimentovat s výtvarně netradičními materiály.
- Improvizovat a hledat náhradní řešení.
- Projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie...),
- Znat některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledávat v encyklopediích.
- Projevovat zájem o nové věci, dotazovat se, zkoušet, experimentovat.
- Postupovat a učit se dle pokynů.
- Samostatně se rozhodovat, spolupracovat, umět požádat o radu.
- Odlišit hru od systematické povinnosti.
- Podílet se na organizaci her a činností.
- Rozhodovat o svých činnostech, uplatňovat svá přání, přijímat role ve hře.
- Přijímat ocenění i neúspěch, umět se s tím vyrovnat, učit se hodnotit sebe i druhé.
- Přizpůsobit se společenství i změnám, projevovat zájem o spolupráci, plánovat.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pohybově i mimicky.
- Projevovat se citlivě, empaticky.
- Spolupracovat s ostatními, vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého.
- Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte.
- Chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí.
- Respektovat rozdílné schopnosti.

- Cítit sounáležitost s ostatními.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat chování společensky nežádoucí.
- Dodržovat dohodnutá pravidla i pravidla společenského chování.
- Pochopit funkci rodiny a jejích členů.
- Chápat podstatu hry, hrát fér, nepodvádět.
- Patřit do skupiny, respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti svých vrstevníků.
- Aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností.
- Zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální.
- Vyjadřovat a hodnotit prožitky.
- Zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný.
- Mít poznatky z nejrůznějších oblastí života.
- Seznamovat se s místními zvyky a tradicemi, přijmout tradici oslav.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.
- Všimnout si nepořádku a škod, dbát na pořádek a čistotu.
- Starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce.
- Nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu.
- Chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- Vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, tomuto dění se přirozeně přizpůsobovat.



#### 4.1.5. Skřítkové se rádi mají, života si užívají

##### Navrhovaná témata:

- Bezpečné chování
- Cesta kolem světa
- Těšíme se na prázdniny
- Voda voděnka
- Loučení s předškoláky

##### Záměr:

Záměrem integrovaného bloku je sejetí s přírodou, ochrana životního prostředí, výlety po okolí s poznáváním přírody, získávání vědomostí o naší zemi a světě. Poznávání vlastností vody, řeky, moře – přiblížení dětem koloběh vody v přírodě a její význam pro život, poznávání života ve vodě.

Loučení s mateřskou školou: Zahradní slavnosti, spaní ve školce. Hry v přírodě, prázdninová činnost.

##### Dílčí vzdělávací cíle:

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Rozvoj komunikativních verbálních i neverbálních dovedností a kultivovaného projevu
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému, rozvoj paměti a pozornosti
- Rozvoj schopností citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu...)
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur, vytvoření představ o přírodě jiných zemí - rostliny, stromy, zvířata, která u nás nežijí
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním a kulturním povědomí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o naší zemi, sounáležitost se světem
- vytvoření povědomí o nutnosti ochrany přírody na celé planetě pro zachování života na zemi
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
- posilování, kultivování a obohacování vzájemné komunikace
- osvojování si pravidel s nakládáním s odpady, praktické dovednosti
- naučit se být pohybově aktivní po delší dobu (výlety, exkurze)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

##### Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- samostatný slovní projev na určité téma
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (číslice, písmena, značky, symboly, piktogramy apod.)
- spontánní hra
- dramatické činnosti (předvádění a nápodoba různých typů chování člověka, mimické vyjadřování nálad (pláč, smích, zloba apod.)
- společenské hry, společné aktivity různého zaměření
- různorodé společné hry a skupinové aktivity umožňující dětem podílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a oslav
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, setkání se zvířaty, jedovaté rostliny, běžné chemické látky)
- kognitivní činnosti - kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování
- provádění pokusů
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- nácvik kulturního představení pro rodiče
- slavnostní vyřazení předškoláků
- sdělování vlastních zkušeností dětí z dovolených a pobytu u moře
- řešení přirozených i modelových situací
- společné rozhovory, diskuse na dané téma, vyprávění

### Očekávané výstupy

- Zvládnout základní pohybové dovednosti, překonávat překážky.
- Pohybovat se rytmicky, doprovázet pohyb slovem nebo zpěvem.
- Otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace.
- Správně držet tužku, upřednostňovat používání pravé či levé ruky.
- Zvládat výtvarné a pracovní činnosti různými technikami a z různých přírodních i umělých materiálů.
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (na hřišti, na veřejnosti, v přírodě).
- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám.
- Porozumět slyšenému, sledovat a zachytit hlavní myšlenky příběhu.
- Vyprávět známý příběh, pohádku.
- Vyjadřovat se samostatně a smysluplně.
- Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat.
- Znat, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit.
- Zaregistrovat změny ve svém okolí.
- Rozpoznat odlišnosti v detailech.
- Rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (slané, sladké, kyselé, hořké...)
- Soustředěně poslouchat pohádku, sledovat divadlo.

- Zapamatovat si děj a umět ho převyprávět.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech.
- Rozvíjet a obohacovat hru.
- Vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, vymýšlet krátké dramatické scénky.
- Rozvíjet a obohacovat hru.
- Sestavit části v celek.
- Navrhovat další varianty řešení, hledat jiné cesty k cíli.
- Poznávat a využívat výrazové možnosti různých druhů výtvarných materiálů a technik.
- Objevovat význam ilustrací, soch, obrazů.
- Rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů, orientovat se v řadě.
- Uvědomit si plynutí v čase.
- Přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Přicházet s vlastními nápady.
- Podílet se na organizaci dne v MŠ, plánovat.
- Umět kooperovat, dohodnout se s ostatními.
- Nebát se požádat o pomoc, radu.
- Ovládat svoje city a jejich prožívání a přizpůsobovat jim své chování.
- Učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky.
- Spolupracovat s ostatními, aktivně komunikovat, vyhledávat partnera pro hru.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými.
- Využívat neverbální komunikaci.
- Chápat, že každý je jiný, ale všichni mají stejná práva.
- Obhajovat svoje potřeby, postoje a přání, přijímat i názory druhých, dohodnout kompromis.
- Všimnout si, co si přeje druhý, podělit se.
- Důvěřovat vlastním schopnostem.
- Cítit sounáležitost s ostatními, nabídnout pomoc.
- Uplatňovat základní společenské dovednosti a návyky ve styku s dospělými i dětmi.
- Chápat, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky.
- Zachycovat skutečnosti a vyjadřovat své zážitky a představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik.
- V kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění.
- Mít elementární poznatky o okolním prostředí, vnímat, že vše má svůj řád.
- Vnímat rozmanitost a bohatost lidové moudrosti obsažené v pohádkách, příbězích, bajkách, mít poznatky o existenci národních pohádek v různých zemích.
- Spoluvytvářet pohodu prostředí.
- Vědět o existenci jiných zemí, národů, jazyků a kultur.

## 5. Evaluační systém

Oblasti evaluace – co budeme v průběhu roku vyhodnocovat:

- Hodnocení ŠVP - soulad s RVP PV, funkčnost.
- Hodnocení TVP - výchovně vzdělávacího procesu (prožitkové učení, spontánnost dětí, komunikativnost, tvořivost, převažující aktivita dětí, konkrétnost, situační učení, každodenní prolínání vzdělávacích oblastí).
- Hodnocení tematických částí (zda jsou vhodně připraveny, umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přinášejí výsledky, ...)
- Hodnocení podmínek vzdělávání (do jaké míry jsou podmínky naplňovány).
- Hodnocení a sebehodnocení pedagogů (pedagogický styl, cíle a postupy, tvořivost a improvizace).
- Hodnocení individuálního vývoje každého dítěte - individuálních pokroků.
- Hodnocení výsledků vzdělávání (kam jsme došli - změna kvality podmínek a vzdělávacího procesu, získané kompetence, vzdělávací cíle).

Při sebereflexi si denně odpovídáme na otázky:

Co se děti (hodnotíme děti) naučily nebo dověděly nového (hodnocení výsledků) a čím (hodnocení procesů) se mi (hodnocení učitelky) podařilo k tomu přispět.

### 5.1. Nástroje hodnocení:

- Pozorování, výsledky práce dítěte, konzultace s rodiči, rozhovory, diskuze, rozbor.
- Kontrolní činnosti - pedagogických a provozních pracovníků, třídní a školní dokumentace.
- Hospitace a následné rozbor.
- Rozbor tematických částí - porovnávání výsledků s plánovanými cíli.
- Analýza vlastní pedagogické a řídicí práce.
- Dotazníky, závěry ze společných akcí, pomoc rodičů škole.

Systém hodnocení:

Na úrovni školy:	Časové rozvržení:	Hodnotí:
Pedagogické rady	1x za 2x za měs. a dle potřeb MŠ 1x ročně	učitelky ředitel, učitelky
Evaluace ŠVP (dotazník)	1x ročně	učitelky
Dotazník pro rodiče	1x ročně / dle potřeb MŠ	rodiče
Hodnocení uplynulého školního roku	1x ročně	učitelky
Podmínky výchovně vzdělávací práce	1x ročně	učitelky
Vlastní hodnocení školy	1x za 3 roky / dle potřeb MŠ	vedoucí učitelka
Na úrovni tříd:		
Evaluace třídními učitelkami	denně	učitelky
Hodnotící postřehy (poznámky v hodnocení týdne)	1x týdně	učitelky

Evaluace IB	po ukončení IB	učitelky
Hospitalizační činnost	dle potřeb MŠE	vedoucí učitelka
Hodnocení jednotlivých činností	po každé činnosti	Učitelky, děti
Hodnocení dětí:		
Slovní hodnocení	denně	učitelky
Záznam o dítěti	průběžně po celý rok - min. 2x ročně	učitelky

## 6. Zdroje:

Rámcový program pro předškolní vzdělávání(v aktuálním vydání)

Zákony (vždy v aktuálním znění):

Zákon č.561/2005 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a jeho novely

Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání a její novely

Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

- Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy

## 7. Příloha - Motivační příběh

Stromoví skřítkci

*Romana Sedlářová*

Na začátku bylo semínko anebo strom?

Ať už to bylo, jak to bylo, před dávnými a dávnými časy vítr zavál jedno malinké semínko do našich končin. Semínko se spojilo se zemí, jeho kořínky se začaly hlouběji a hlouběji zavrtávat do půdy a ze semínka se začala stávat rostlinka. Rostlinka každým dnem sílila a sílila až trávu přerostla, lidi přerostla, traktor přerostla a dokonce i žirafu přerostla. Z malého semínka se stal velký, krásný strom!

Strom, kterého kořeny až do dnešních dnů pevně drží a který dokáže odolat té největší bouři a tomu nejsilnějšímu větru. Ptáte se, v čem tkví jeho síla? Ve velkých maličkostech!

Na stromě totiž přebývají stromoví skřítkci, kteří se starají, aby se mu dobře dařilo. Mají ho totiž rádi. Strom jim je nejen úkrytem, ale i učitelem, přítelem a pomocníkem.

Během dlouhého pobytu ve větvích, skřítkové odpozorovali, že se strom řídí svým určitým řádem a zjistili, že pro ně není nic jednoduššího a lepšího, než tento řád ctít a se vši silou pomáhat stromu při jeho úkolech. Tedy dávat lidem a zvířatům plody, stín v slunečním žáru, okysličovat zem a být domovem pro různá stvoření od toho nejmenšího hmyzu až po největší ptáky a savce

Co vám budu povídat. To víte, že se našli i takový skřítkci, kteří si mysleli, že právě oni nad stromem vyzrají a budou mu i všem skřítkům vládnout. Óóó jak bláhové, říkáte si, ale i to se bohužel stává. Naštěstí toto neuvážené a sobecké chování některých skřítků se stihlo zastavit včas, všechny rány se již zahojily a díky vzájemné harmonii stromu a všech jeho malých i velkých obyvatel, může být strom silným, trpělivým, rozumným, obětavým a moudrým stromem.

A tak skřítkci prožívají vše, co takový život na stromě přináší. A to věřte, že je to život plný velkých dobrodružství! Kéž by se takto dobře dařilo všem stromům.

Umíte si představit, že by na zemi nebyl žádný strom?